

Siūⁿ Boeh Hō A-pâ Chai-iaⁿ
Góa Sim-bák-tiong ê A-pâ

Liâu Lip-bûn

Pah..á,

Lán-tau iáu tòa Hó-bóe ê sî-chūn, góa chấp-kúi-hòe-á niā. Ū chit-kang, bē-kì-tit sī án-chóaⁿ, khi khòaⁿ tiòh l-tioⁿ kũ lok-sok ê chóa, téng-kōan sī lí chhin-chhiú siá ê gō-sòaⁿ-phó kah koa-sû. Lí kâ góa kóng che sī lí 19-hòe hit-kú tī Jit-pún bór-mih só-chāi ê hái-piⁿ siá..ê. Chū án-ne, góa thâu-khak té it-tit ũ l-ê hêng-iaⁿ: kōan-kōan ê kiā-piah, hong-éng thâu, hái-chúi iô-choah, chit-chūn chit-chūn cheng tùi soaⁿ-khâm. Lí khiā tī khâm-téng, sī l-ê phiau-phiat ê siâu-liân-ke, sim-koaⁿ-thâu ũ lín hit-tē lāng tùi bī-lâi ê ñg-bāng.

Lí kòe-sin liáu-āu ê tē-3-kang pòⁿ-mê, góa bāng-kìⁿ hit-tioⁿ chóa, bīn-téng ũ lí-ê pit-chek. M̄-koh góa khòaⁿ bē chin, ũ chìm kòe chúi ê khoán, bák-chúi sió-khóa tò--khui, Jit-bûn ê koa-sû góa mā thak bô.

Chit-chām-á góa ũ sió-khóa sùn kòe lí ê pāng-keng, chhōe-tiòh chit-kóa-á lí 17-hòe í-āu chò ê gák-khek kah iōng Jit-bûn siá ê si-bûn. 1944-nî 11--gòeh kah 12--gòeh, lí tī *Khêé-ún-má-luh* (慶運丸) chūn-téng siá ê gák-khek, tê-bák ũ “Kò-hiong” (故鄉), “Chái-khí” (朝), kah “Hái-éng-siaⁿ” (潮音). Hit-chūn, chiàn-cheng tng ngē-táu. Góa siōⁿ, lí chit-chōa sī boeh chē chūn tng lāi Tâi-oan. Bú..á kóng chit-chōa lō eng-kai sī 3-kang ê hêng-thêng, m̄-koh ũi-tiòh siám-pī pók-kek kah Bí-kun ê tiàm-bī-chūn, lí kiâⁿ 50-kang, mī-phōe, chheh, kah lí siá-chok ê phō-á lóng chìm kòe hái-chúi.

Tī hit-kúi pún gō-sòaⁿ-phó phō-á lāi-té, góa ũ chhōe-tiòh lí tī *Chhi-bah* (千葉), *I-óa-kú-nē* (岩船) hái-hōaⁿ siá ê kúi-siú

koa-khek. Hit-chūn lí 19-hòe to-tiòh. M̄-koh iū-gōan bô góa ē-kì--tit kah bīn-bāng--tiòh ê hit-tioⁿ chóa.

Kāng-khoan sī tī Hó-bóe, góa thâu-chit-pái chai-iaⁿ Kang Būn-iaⁿ chit-ê chok-khek-ka. Góa *Tâi-oan Bú-khek* ê gák-phó bóng hian, “thak” bô, ñg-bāng ē-tàng thiaⁿ-tiòh im-gák-siaⁿ. Lí tō kng-khīm ê kòe hian--khí--lâi, tōaⁿ hō góa thiaⁿ. Hit-chūn lán sòe-chhù tī thng-chhiáng ê Jit-pún sok-siá, ùi po-lê thoah-mng khòaⁿ--chhut--khi, àm-iu ê chhài-hng-á iā-sek lè-táu, góa sim-koaⁿ-thâu phū--chhut--lâi..ê iū-gōan sī chit-ê siâu-liân-ke, hái-éng tī i ê heng-khám kún-ká.

Hit-ê nī-tāi, liân Kang Būn-iaⁿ chit-ê miá tī Tâi-oan iáu sī kìm-khī, bôh-kóng-kiòh chhut i ê khek-pôaⁿ. Góa khah hó-miā, i ê im-gák chá tō thiaⁿ--kòe, koh sī lí chhin-chhiú ián-chàu..ê.

1980-nī-tāi khai-sí, siâu-liân-pòe ê hák-chiá tēng-thâu hoat-kiàn Kang Būn-iaⁿ, “ná-chhiōⁿ sī hoat-kiàn sin tãi-liók”--leh. Tī 1984-nī chhut-pán ê chheh, 江文也的生平與作品, Lâm Hêng-tiat (林衡哲) Sian-siⁿ ũ kóng-khí, “m̄-koh tùi Koeh Chi-óan (郭芝苑), Liâu Hin-chiang lāi kóng, chit-phiàn sin tãi-liók in 40-gōa-tang chêng chá tō hoat-hiān--loh.”

Góa bô chéng-tiòh lí im-gák hong-bīn ê chái-chêng. M̄-koh lí ài bûn-hák, ài thak jîn-bûn hák-būn ê chheh, tùi tì-sek hòⁿ-kī, góa ná-chhiōⁿ mā kāng chéng-thâu. Góa ê sè-kài, sī lí phah khui..ê. Iáu tòa Lún-pòe ê sî-chūn, góa kok-hāu-á gō-nī, tī lí-ê chheh-tū-á khòaⁿ-tiòh Tìong-bûn ê hiān-tāi-si-chip. Góa thak ê tē-it pún chheh-miá ũ “tiat-hák” nng jī ê Tìong-bûn chheh, tō khng tiàm lí chit-chiah chheh-tū-á siāng bīn-téng hit-keh. Góa mā iáu ē-kì-tit kok-tiong ê sī thak lí hit-tōa-thōng 文星文庫

ê chheh, hoaⁿ-hí kah tó leh bîn-chhng-téng nò.

Lí-ê chheh, góa ũ chài-tiâu thak..ê, tī lí ê chheh-tū-á kan-ta chiàm chit-ê piⁿ-á-kak niā. Lí óa-khò Jit-bûn kiâⁿ--jip--khi ê sè-kài, chit-sì-lâng góa bô hoat-tō bat kah ka-nng..á.

Lí tui-tiōng góan ê kàu-iók. M̄-koh lí m̄-bat ah góan thak-chheh, mā m̄-bat chè-hān góan boeh kiâⁿ ê lō. Chiâⁿ chē t̄i-chì, lí lóng bô hō góan chai-iaⁿ lí ê siōⁿ-hoat. Lí kan-ta chīn lí ê khui-lát, thè góan k̄ sè-kài ê thang-á phah khui.

Lí chit-sì-lâng tiām chih-chih, hán-tit kóng lí ka-tī kah lán ka-chók-á ê kò-sū. Bú..á kóng lí chit-ki chhùi kām chit-ê chih. Chēng ũ k̄-tī í-lai, góa khòⁿ--tiòh ê lí, m̄-sī tiām-tiām leh khòⁿ chheh, tō sī tiām-tiām leh thiaⁿ khek-pôⁿ. Ū-tang-sī-á lí thiaⁿ kah sīn--khi, bák-chiu kheh-kheh, pí-kha ôe-chhiú, bák-bai giâ tau-kōan, thau-khak haiⁿ pán-liâu, hit-ê sè-kài chhun lí chit-ê lêng.

Lí hmh-hmh bô kóng-ōe ê bīn-chhiōⁿ tiāⁿ-tiāⁿ hō góa siōⁿ-tiòh lín chit-tē lêng ê lâu-pái. Lí khak-sit bô ôe kóng, bô ôe ē-tàng kóng. Lí kóng ê ôe mā bô lêng thiaⁿ ũ. Kàu khah tōa-hàn, góa chiaⁿ liòh-á chai-iaⁿ kú-tng í-lai chhang tiām sī-tōa-lêng sim-koⁿ-tē..ê sī sīm-mih.

Phah-sng tī góa thak gián-kiù-só ê sī-chūn, lí khai chin chē sī-kan kah khui-lát k̄ Kang Bûn-iaⁿ ê si-bûn ùi Jit-bûn hoan-ék chò Tiang-bûn. Lí kiò góa k̄ lí tau-khòⁿ kó. Góa Jit-bûn khòⁿ bô pòⁿ-kù, lí Hôa-gí kóng bē liàn-tng, lán pē-á-kiáⁿ kúi-ā-mê-hng put-sī ũi-tiòh jī-gán kah siaⁿ-ūn chēⁿ kah tōa-ām-kún-kin.

Ūi lán pē-á-kiáⁿ tiang-kan ê cheng-chóah, kiám-chhái ē-tàng liòh-liòh-á khòⁿ-tiòh lán chit nng-tē lêng ê miā-ūn. Chia ũ chit-ê tng--khi ê thōan-thóng, pang--khi ê sè-kài, sit--khi ê ng-bāng.

Lán pē-á-kiáⁿ siāng bóe chit-kái chò-hóe chham-ka ê óah-tāng, sī 2003-ni Káu-góeh Chhe-lák ê Chiâⁿ-miā Ūn-tōng. Hit-kang, āng thiⁿ, chhiah jit-thau, góa kiaⁿ lí ē kha ngiau, thiau-kang seng lóh khi sī-lâu phók, khòⁿ lí hó-hó chē tī phōng-í, chiaⁿ koh k̄hi-khi lâu-téng ōaⁿ saⁿ, thau-liam--chhut--khi. Siāng chai-iaⁿ, chiaⁿ kiâⁿ chhut tōa-mng, tō hoat-kak lí í-keng chò thau-chēng kiâⁿ kah hāng-á-kháu..á. Chìn-chēng lán lóng bô hō tui-hong chai-iaⁿ ka-tī hit-kang ê kè-ék. Pah..á, lí khòⁿ, góa sī lí pak-tó té ê bīn-thāng.

Ū pēng-iú k̄ góa kóng, lí kòe-sin chin-chēng bô gōa-kú, góa iáu ũ ki-hōe ũi-tiòh k̄ng-khóan ê lí-liām, kah lí tau-tīn chham-ka k̄ng-chit-ê óah-tāng, sī chit-khóan hēng-hok. Che sī chin chē lêng bô..ê.

Pah..á, gōan-liōng góa oh-tit kah lí chò-phōⁿ, kah lí khai-káng, chhōa lí sī-kè kiâⁿ-táh. Chit chit-tiām, iáu sī A-mē-á kah A-hôa khah tah-sim, khah bat t̄i-chì. Góa í-āu ē khah chiáp kah lí tau-tīn, chēng-lí lí ê mih-kiāⁿ, siōⁿ pān-hoat koh khah liáu-kái..lí, lai siào-liām..lí.

Pah..á, chiaⁿ-ê ôe góa m̄-bat k̄ lí kóng--kòe. Chit-má góa iōng lán pē-á-kiáⁿ lóng bat ê bûn-jī siá hō lí khòⁿ, liām hō lí thiaⁿ.

Góa it-tit liáh-chún góa iáu ũ sī-kan. Kiat-kó góa bô sī-kan..á. Chit-kái lí lī-khui, k̄ng-khóan tiām chih-chih, bô-kóng bô-tàⁿ.

Sèⁿ-miā ê sū-sit hōan-sè chin chān-khok. Jīn-seng ê ì-gī bô-tiāⁿ--á chin oh bat. Góa m̄ chai-iaⁿ. Mā-á góa kī-chòat iōng chit-kù “bū-siōng” tō k̄ kiát-siào.

Pah..á, tī chia góa boeh kah lí phín: lí kian-chhī..ê, góa ē kè-siòk kian-chhī, lí khòⁿ bē tiòh..ê, góa boeh k̄ khòⁿ kah tiòh.

Pah..á, tī chia góa kóng..ê kiám-chhái bē-tàng chiâu-chng t̄i-piáu A-hôa kah

A-mē-á. A-mē-á mā tāi-seng tī lí ê seng-khu hōe-hòa hit-kang siá phoe hō..lí..á. Góan iáu ū chiáⁿ chē òe boeh kah lí kóng. Lán pē-á-kiáⁿ chiah koh táuh-táuh-á lâi káng, iông lán bô liáu-sī ê sī-kan. Éng-óan.

Put-hàu kiáⁿ Líp-bûn, kah a-ché Siok-hôa, sió-mōai Siok-hun tâng-chê

2003-nî Cháp-jī góeh ✍

Liâu Hin-chiang Sian-siⁿ

I Tan-sûn ê It-seng

Liâu Hin-chiang Sian-siⁿ tī Lûn-pòe, Káng-bóe chhut-sì, tōa-hàn. Siâu-liân sī-tāi tō mi-chiⁿ boeh chok-khek. Ûi Tâi-lâm Tiâng-êng Tjong-òh pit-giáp liáu-āu, sūi khi Jit-pún, Tang-kiaⁿ òh im-gák.

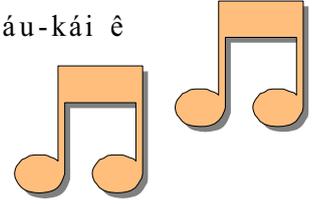
Tē-jī-chhù Sè-kài Tāi-chiàn kiát-sok chìn-chêng i tng lâi Tâi-ôan, tī Hó-bóe Tjong-òh kà-chheh, it-tit kàu thè-hiu. Thè-hiu liáu, kà chit-tōaⁿ sī-kan ê kng-khîm. Bóe..nih jít-chí chiah kòe liáu kah chheng-iu, ū tām-pòh-á hiáng-siū tiòh ka-tī ê seng-óah.

Hin-chiang Sian-siⁿ chò-lâng tiām-chêng, chit-si-lâng seng-óah chìn tan-sûn, kan-ta chhù-bī im-gák kah thák-chheh. Bóe..á chit-kúi-tang, tiáⁿ-tiáⁿ khi thiaⁿ im-gák-hōe. 2003-nî Cháp-góeh 24, Kang Bûn-ia kòe-sin 20-chiu-nî hák-sút gián-thó-hōe kah ki-liām im-gák-hōe, i mā siū iau-chhiáⁿ, khi kah lêng tau-nāu-jiát.

Cháp-it-góeh 20, Pài-sì àm, i koh cháu khi Kok-ka Im-gák-thiaⁿ thiaⁿ ián-chàu. Im-gák-hōe soah, bô-gî-gō hō chit-tai σ-tó-bái cheng--tiòh, pak-mòh-āu chhut-hoeh, ti-sú lâi-chong khi-koan soe-kiát, 10-kang āu tī Tâi-tāi Pēⁿ-īⁿ kòe-sin.

I lâu--lòh--lâi..ê, ū: chit-kóa-á gák-khek kah bûn-jī ê chhiú-kó, kui-chhù-keng ê chheh kah chhiúⁿ-phiⁿ. 10-tiôⁿ im-gák-hōe ê phiò iáu khng tī chheh-toh-á-téng

(Cháp-it-góeh 21 chit-tiôⁿ, 24 chit-tiôⁿ, án-ne it-tit pài kah Cháp-jī-góeh 31). I tui chhin-lâng nî-kú góeh-chhim ê thiáⁿ-thàng kah khòaⁿ-kò. Chhin-lâng tui i ná lâi ná iù-jī ê siâu-liām, chham i iáu thèng-hāu sī-sè lâi liáu-kái ê jîn-seng.

Pian-chip táh soah-bóe ✍ ✍ ✍ ✍ ✍

Tâiôan-jī(TOJ) ê thók-chiá kap chok-chiá eng-tong chai-iaⁿ, Pian-chip kûn tui TOJ só khan-chhut ê bûn-chiong, it-tit lóng ēng chiok tōa ê chhâi-koat-khōan teh siu-kái jī-sû, siūⁿ beh chia-tiòh chiah-ê chhiâu-chhek, lâi kiàn-líp Tâi-ôan Lô-má-jī chiáⁿ-chò piau-chún ê su-bīn-gí. Sui-bóng kòe-khi tī TOJ lâi-bīn hàn-tit thó-lûn tiòh piau-chún-hòa ê gōan-chek, m̄-kú tī 4-nî kú ê pian-chip kòe-thēng tióng, m̄-chai liáu jōa chē sī-kan ê thó-lûn kap chim-chiok, chóng-sī ū lúi-chek chit-kóa tui-chhek. Chiah-ê mih-kiáⁿ iā hō pian-chip kûn thèh-lâi tī Ko-hiông teh kàu-hák Tâi-bûn thák-siá sī ê piau-chún kap siu-kái hák-seng Tâi-gí chok-bûn ê gōan-chek. Pian-chip phah-sng tī 2004/10 tiám Seng-kong Tâi-hák beh pān ê tē-2-kài Pêh-ōe-jī gián-thó-hōe chheng-sek thèh-chhut-lâi ká tãi-ke chheng-kàu.

Liâu Líp-bûn sian-siⁿ chit-phiⁿ chē-bûn, ēng “góa-kap-lí òe” chit-khóan ê bûn-thé lâi siâu-liām i ê lâu-pē. Bûn-chiong lâi ū chiok chē tī TOJ chìn-chêng kī bô iông-ún ê jī-sû. M̄-kú keng-kòe pian-chip ê thó-lûn, kám-kak “góa-kap-lí òe” bûn-thé ê chē-bûn, chhin-chhiūⁿ sió-soat jîn-bút ê tui-ōe káu-pêh sio-siâng, eng-kai chīn-liông pó-liú bô käng-khóan ê hong-giân-chha. Só-í chiū án-ne ká in lâu-tiám--lòh--lâi.

Kòe-khi TOJ iā bat khan-teng kòe chē-bûn á-sī siâu-liām óng-seng chiá ê bûn-chiuⁿ. Hit-sī pēng bô àn-chiàu chit-e gōan-chek lâi kiáⁿ, pian-chip tī chia ká chok-chiá kap thók-chiá hōe sit-lé.